

Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej
Kadencja VI

Sprawozdanie Stenograficzne

z 64 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

w dniu 7 kwietnia 2010 r.
(pierwszy dzień obrad)

Warszawa
2010

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia Marek Twardowski

Jeżeli chodzi o wykaz, to wykaz, który będzie dostarczany przez importera, dystrybutora lub dostawcę, jest wykazem, który nie jest ostatecznie obowiązujący. To nie monopolizuje wcale rynku, dlatego że ci, którzy w tej chwili również serwisują, będą się mogli przeszkolić, będą mogli mieć uprawnienia do naprawy i obsługi tego sprzętu. I w związku z tym jeżeli szpital będzie chciał dalej korzystać z ich usług, będzie mógł to zrobić.

Jeżeli chodzi o błąd użytkowy, dokładnie zostało to określone w art. 2 pkt 5 i naszym zdaniem nie budzi wątpliwości, jak i nie budziło wątpliwości posłów pracujących w podkomisji. Do tego nikt zastrzeżeń nie miał. Wydaje mi się, że definicja jest przejrzysta, wystarczająca i nie powinna budzić kontrowersji.

Tutaj zaszło pewne nieporozumienie – to odnośnie do pana posła, który pytał o in vitro. Proszę nie mylić dwóch pojęć. Ta ustawa do tego bardzo nośnego medialnego problemu in vitro ma się nijak; to określenie ma się nijak do określenia używanego w tej ustawie o wyrobach medycznych – in vitro. In vitro, to, o czym dyskutujemy powszechnie, mówiąc o pomaganiu rodzinom, które nie mogą mieć dzieci, to jest kompletnie coś innego i oddzielam to zupełnie od tego, o czym się mówi w tej ustawie, a mówi się w niej o badaniach in vitro. In vitro to, z łaciny, w szkle. W związku z tym to się do tego w żaden sposób nie odnosi i to nie ma nic wspólnego, proszę państwa, z rozrodzością.

Jeżeli chodzi o serwis sprzętu, to, tak jak mówię, będą tutaj mogły również to robić te przedsiębiorstwa, te firmy małe i duże, które do tej pory istniały na rynku i które posiadają umiejętności robienia tego. W związku z tym, panie pośle Latos, to dotyczy również sprzętu, który jest obecnie nawet stary, ale jest na rynku. W żaden sposób nie utrudni to serwisowania tego sprzętu. Do tego się odnosi bardzo obszerny art. 90, który o tym stanowi. I myślę, że on jest tak w tej chwili dookreślony, że nie spowoduje to żadnych zakłóceń na rynku. Chcę również zaprzeczyć temu, że ta ustawa poprzez implementację dyrektyw będzie wykorzystana do wprowadzenia monopolu, temu, że cokolwiek chcemy tutaj zmonopolizować. Absolutnie nie. W związku z tym jeszcze raz podkreślę, że wykaz, który będzie dostarczany przez dystrybutora, importera lub dostawcę, nie jest katalogiem zamkniętym, czyli również te wszystkie podmioty, które obecnie są na rynku i to robią, jeżeli będą umiały to obsługiwać, będą również mogły to robić. Muszą tylko, jeżeli na rynek wejdzie nowa aparatura, posiadać na ten temat odpowiednią wiedzę. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu ministrowi.
Pan poseł sprawozdawca?

Pan poseł Czesław Czechyra, sprawozdawca komisji, bardzo proszę.

Poseł Czesław Czechyra:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Głównym celem ustawy było uporządkowanie, na ile tylko to było możliwe, wszystkich problemów związanych z rynkiem produktów medycznych. Ażeby to zrobić, włożyliśmy sporo pracy. Dlaczego? Ponieważ zależy nam na tym, ażeby użytkownik wyrobów medycznych był bezpieczny. Chodziło o maksymalne zapewnienie bezpieczeństwa pacjentom, osobom, które mają kontakt ze sprzętem. I myślę, że to jest rzecz najważniejsza, nawet jeżeli wzrosną ceny serwisowe czy ceny części. Bezpieczeństwo pacjenta przede wszystkim. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu posłowi.
Zamykam dyskusję.

W związku z tym, że w czasie drugiego czytania zgłoszono do przedłożonego projektu ustawy poprawki, proponuję, aby Sejm skierował ponownie ten projekt do Komisji Zdrowia w celu przedstawienia sprawozdania.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, będę uważał, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 6. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Spraw Zagranicznych o rządowym projekcie ustawy o ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach, sporządzonej w Hamburgu dnia 30 listopada 2009 r. (druki nr 2818 i 2890).

Bardzo proszę o zabranie głosu sprawozdawcę komisji panią poseł Bożenną Bukiewicz.

Poseł Sprawozdawca Bożenna Bukiewicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt w imieniu Komisji Spraw Zagranicznych przedstawić stanowisko w sprawie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach, sporządzonej w Hamburgu dnia 30 listopada 2009 r. (druk nr 2818).

W projekcie ustawy wyraża się zgodę na dokonanie przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentge-

Poseł Sprawozdawca Bożenna Bukiewicz

nowskim na Swobodnych Elektronach. Konwencja ta została podpisana w dniu 30 listopada 2009 r. w Hamburgu. Związanie się Rzeczypospolitej Polskiej niniejszą konwencją jest wynikiem trwającej już od wielu lat współpracy z Republiką Federalną Niemiec w zakresie prowadzenia badań naukowych.

Realizacja projektu budowy ośrodka wynika z potrzeby, jaką w XXI wieku przyniósł ze sobą rozwój źródeł spójnego promieniowania krótkofalowego, otwierający dla badaczy fundamentalnie nowe obszary nauki poprzez możliwość poznania materii na poziomie atomowym. Stworzy to nowe możliwości badawcze w fizyce, chemii, biologii i naukach technicznych. Projektowany Europejski Ośrodek Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach przewyższa swoimi parametrami wszystkie inne obiekty tego typu, które są obecnie budowane lub planowane. Będzie on w najbliższym dwudziestoleciu urządzeniem o najwyższych parametrach technicznych na świecie.

Z uwagi na olbrzymie koszty budowy i funkcjonowania ośrodka, które wynikają głównie z potrzeby budowy bardzo kosztownych urządzeń, powstała koncepcja nowego typu własności infrastruktury badawczej, jaką jest międzynarodowa spółka z wkładem finansowym wielu krajów. Chęć takiej współpracy i związania się niniejszą konwencją wyraziło 13 państw europejskich. Są to: Dania, Francja, Niemcy, Grecja, Węgry, Włochy, Rosja, Słowacja, Hiszpania, Szwecja, Szwajcaria, Wielka Brytania, a także oczywiście Polska.

Związanie się konwencją przyniesie Polsce wiele korzyści. Po pierwsze, polskie instytucje i polski przemysł będą mogły uczestniczyć w budowie bądź użytkowaniu tego obiektu, co pozwoli im zdobyć doświadczenie w organizacji i zarządzaniu tak dużą i nowoczesną inwestycją oraz wykorzystywać uzyskane wyniki prowadzonych badań naukowych. Po drugie, udział Rzeczypospolitej Polskiej w kosztach budowy i funkcjonowania ośrodka XFEL, równoznaczny z pełnoprawnym udziałem w tej spółce, przyniesie dodatkowe korzyści, takie jak: status współwłaściciela, prawo głosu w zarządzie z wagą zależną od wielkości udziałów w finansowaniu budowy ośrodka, możliwość wpływania na strategię naukową oraz na kontrolę dostępu do urządzeń badawczych, przywileje dotyczące ochrony własności intelektualnej związanej z wynikami badań, prawo do reprezentacji we wszystkich gremiach decyzyjnych spółki, wgląd we wszystkie prace badawcze prowadzone w ramach tej spółki.

Koszt budowy ośrodka został oszacowany na 1083 mln euro w cenach z 2005 r., przy czym roczny koszt funkcjonowania ośrodka ma wynieść ok. 83,6 mln euro. Ze względu na wiodącą rolę ośrodka DESY – tj. Deutsches Elektronen Synchrotron – w Hamburgu, około 60% kosztów budowy i 40% kosztów funkcjonowania będzie sfinansowane przez stronę niemiecką. Rzeczpospolita weźmie udział w budowie euro-

pejskiego ośrodka z kwotą 21,6 mln euro, też w cenach z 2005 r. Na kwotę tę będą się składać zarówno wkłady pieniężne, jak i rzeczowe. Priorytet stanowić będzie wkład rzeczowy, a wkład pieniężny nie przekroczy kwoty 10,8 mln euro w cenach z 2005 r. Finansowanie realizacji zadań wynikających z konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania ośrodka nastąpi ze środków budżetu państwa przeznaczonych na naukę, pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw nauki. Zakończenie inwestycji przewiduje się na rok 2015.

Należy podkreślić, że uczestnicząc we wszystkich etapach projektowania, budowy i funkcjonowania ośrodka, polscy naukowcy zdobędą doświadczenie w nowoczesnych unikatowych technologiach opracowanych specjalnie na potrzeby tego urządzenia. Ponadto poprzez wniesienie wkładu finansowego na budowę ośrodka Polska stanie się współwłaścicielem patentów wypracowanych w trakcie budowy i funkcjonowania tego ośrodka. Polscy naukowcy, studenci, doktoranci i inżynierowie będą zatrudnieni jako pracownicy tej instytucji lub będą uczestniczyli w specjalnych programach szkoleniowych czy naukowych, które są tworzone na potrzeby tego projektu. Biorąc pod uwagę powyższe, należy podkreślić, że uczestnictwo Polski w realizacji omawianego projektu przyniesie wiele korzyści dla rozwoju naszej nauki i zaowocuje wzmocnieniem współpracy międzynarodowej. Ponieważ konwencja dotyczy znacznego obciążenia państwa pod względem finansowym, jej ratyfikacja wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! W imieniu Komisji Spraw Zagranicznych deklaruje pełne poparcie dla rozpatrywanego projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach, sporządzonej w Hamburgu dnia 30 listopada 2009 r. Dziękuję.

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo, pani poseł.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 3-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i kół.

Otwieram dyskusję.

Jako pierwsza głos zabierze pani poseł Katarzyna Matusik-Lipiec.

Bardzo proszę.

Poseł Katarzyna Matusik-Lipiec:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Mam zaszczyt przedstawić stanowisko Klubu Parlamentarnego Platformy Obywatelskiej w sprawie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach,

Posel Katarzyna Matusik-Lipiec

sporządzonej w Hamburgu dnia 30 listopada 2009 r. Ten projekt został zawarty w druku nr 2818.

Pragnę podkreślić, że mój klub identyfikuje się ze stanowiskiem Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, które wnioskowały, aby ten projekt ustawy przyjąć bez poprawek. We wspomnianej ustawie – mówiąc w dużym skrócie – wyraża się zgodę na ratyfikację przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Rzeczpospolita Polska i Republika Federalna Niemiec od wielu lat intensywnie współpracują i mają duże osiągnięcia w badaniach naukowych, których kontynuacją jest projekt Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach. Kontynuowanie tej wieloletniej współpracy jest dla Polski bardzo korzystne i ma ogromne znaczenie dla polskiego środowiska naukowego.

Budowa Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach jest wydarzeniem o charakterze globalnym. Należy zaznaczyć, że będzie to pierwsze tego typu urządzenie na świecie, przewyższające parametrami wszystkie inne tego typu obiekty. Należy więc przyjąć, że cały świat będzie z uwagą śledził przebieg realizacji tego projektu, dlatego też nie powinno zabraknąć w nim udziału Rzeczypospolitej Polskiej z jej potencjałem naukowym i przemysłowym.

Obecnie naukowcy z Polski prowadzą badania w niemieckich ośrodkach naukowych, w tym również w Niemieckim Synchrotronie Elektronowym, który znajduje się w Hamburgu, i korzystają z istniejących tam urządzeń dzięki uprzejmości partnerów niemieckich. Przystąpienie do omawianej konwencji zagwarantuje polskim naukowcom prawo do prowadzenia badań naukowych i korzystania z laboratoriów oraz z urządzeń w Europejskim Ośrodku Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach na takich samych zasadach, jakie będą przysługiwały pracownikom naukowym wszystkich państw będących stronami tej konwencji. Zespoły ekspertów powołane przez Międzynarodowy Komitet Sterujący wyceniły koszt budowy Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach, o czym już tutaj wspomniała moja poprzedniczka, na kwotę 1082 mln euro. (*Dzwonek*) Faza inwestycyjna rozpoczęła się w 2007 r. i ma zakończyć się w 2015. Wkłady każdego z udziałowców będą realizowane w formie wpłat pieniężnych, usług lub wykonywania elementów infrastruktury ośrodka badawczego.

Na sam koniec chciałabym jeszcze podkreślić, że wzięcie udziału w budowie Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach pozwoli polskim instytucjom zdobyć

doświadczenie w organizacji i zarządzaniu nowoczesną inwestycją oraz wykorzystać wyniki prowadzonych tam badań.

Biorąc powyższe pod uwagę, panie marszałku, Wysoka Izbo, pragnę oświadczyć, iż Klub Parlamentarnej Platformy Obywatelskiej będzie głosował za przyjęciem rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach, sporządzonej w Hamburgu dnia 30 listopada 2009 r. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo, pani poseł.

Pan poseł Andrzej Ćwierz w imieniu klubu Prawo i Sprawiedliwość.

Bardzo proszę.

Posel Andrzej Ćwierz:

Panie Marszałku! Panowie Ministrowie! Wysoka Izbo! Projekt ustawy z druków nr 2818 i 2890 o ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach, sporządzonej w Hamburgu dnia 30 listopada 2009 r., dotyczy bardzo ważnego problemu, mianowicie udziału polskich naukowców w badaniach prowadzonych na jednym z najnowocześniejszych urządzeń na świecie.

Historia laserów – bo mowa tutaj o laserze – ma już ponad 50 lat. W tej chwili wszyscy korzystamy w życiu codziennym z laserów, które pracują zasadniczo w widmie optycznym. Jeżeli ktoś z nas jedzie samochodem i korzysta z nawigacji, to tam jest też laser. Jeżeli ktoś jest chory i chce sobie przykleić siatkówkę do oka, tak samo laser może mu w tym pomóc. Lasery służą do cięcia bardzo grubych blach. Laser praktycznie jest wszędzie, ułatwia nam życie. Promieniowanie lasera posiada specyficzne właściwości, jest koherentne, jest spójne. Ale to promieniowanie ma jeszcze zwielokrotnione właściwości, jeżeli jest krótsze. Promieniowanie rentgenowskie jest dużo krótsze, posiada dużo ciekawsze właściwości. I właśnie takie promieniowanie można uzyskać w ośrodku, o którym jest mowa w tym projekcie ustawy.

Projekt XFEL, czyli X-ray Free Electron Laser, jest jednym z większych europejskich projektów naukowych. Jest on prowadzony w Niemczech, choćby z tego względu, że akurat oni posiadają w pełni urządzenia do tego, odpowiedni synchrotron. Ale, proszę państwa, chciałbym zastanowić się nad kwestią finansowania. Otóż okazuje się, że Niemcy, którzy wykładają na ten projekt ok. 60% środków finansowych, są na pierwszym miejscu, a na drugim jest

Posel Andrzej Ćwierz

Rosja. Mamy 13 państw, z nich 2 są spoza Unii Europejskiej – Rosja i Szwajcaria. Rosja, zgodnie z zapisami konwencji, może wpływać w istotny sposób na to, jaki będzie kierunek badań prowadzonych na tym urządzeniu. Wydaje mi się, że trzeba się zastanowić, czy jeżeli działamy w ramach Unii Europejskiej, wydajemy środki w Unii Europejskiej i przypuszczalnie w perspektywie finansowej 2014–2020 będziemy wydawać coraz więcej środków z kieszeni podatnika Unii Europejskiej, to rzeczywiście państwo spoza Unii powinno mieć istotny wpływ – a taki ma – na to, jaki jest kierunek badań.

Polska ma świetnych fizyków, świetnych naukowców. Nasi naukowcy pracują poza granicami kraju, w Niemczech, zajmują bardzo odpowiedzialne stanowiska, i dobrze, że będą mogli korzystać z tego urządzenia. Ale chcę powiedzieć, że Polacy korzystali z urządzeń podobnego typu – jeżeli chodzi o skalę – wcześniej, jeszcze w czasach PRL. Mianowicie Polska była członkiem obserwatorem CERN. *(Dzwonek)* Dlatego właśnie się zastanawiam, czy w tej chwili nie powinniśmy dbać o to, że skoro jesteśmy członkiem Unii Europejskiej, to powinniśmy tak formułować umowy międzynarodowe, aby to członkowie Unii Europejskiej mieli szczególnie wpływ na kierunek badań. Nauka jest tym...

Panie marszałku, jeszcze kilka zdań.

Nauka jest tym, w co chyba najbardziej opłaca się inwestować. Nauka będzie – mówię to po raz drugi – w perspektywie finansowej 2014–2020 szczególnie dofinansowywana. W takim razie należałoby się zastanowić, czy tego typu inwestycje – inne może, nie takie jak ta – nie powinny znaleźć się u nas, w Polsce, bo wtedy środki finansowe spływałyby tutaj. Wiem od ludzi pracujących na Zachodzie, że teraz się rozstrzyga, gdzie te projekty będą ulokowane.

Chciałbym zapytać przedstawicieli rządu, czy wiemy o tym, co robimy i jakie projekty będą w Polsce ulokowane.

Mimo tych zastrzeżeń Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość będzie głosował za przyjęciem ustawy. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu posłowi.

Pan poseł Bogusław Wontor w imieniu klubu Lewica.

Bardzo proszę, panie pośle.

Posel Bogusław Wontor:

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Panie Ministrze! W imieniu Klubu Poselskiego Lewica pragnę przedstawić stanowisko w sprawie rządowego projek-

tu ustawy o ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach, sporządzonej w Hamburgu dnia 30 listopada 2009 r., druki nr 2818 i 2890.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Wydaje się oczywiste, że wszędzie tam, gdzie Polska może pozyskiwać nowoczesne technologie, nasi naukowcy mogą uczestniczyć w badaniach naukowych na najwyższym światowym poziomie, co za tym idzie, wzrasta nasz rozwój, w tym rozwój gospodarczy, my, politycy, powinniśmy zrobić wszystko, aby działania doprowadzające do takiego stanu rzeczy wspierać. Myślę, że wszyscy również wiedzą, że w dzisiejszym świecie jest bardzo trudne, niejednokrotnie wręcz niemożliwe działanie w pojedynkę. Dlatego podejmowane są przedsięwzięcia międzynarodowe skupiające wiele państw. W Europie takie działania stają codziennością w różnych dziedzinach. Jest to dla nas duża szansa, ponieważ nasi naukowcy mają dostęp do tworzenia nowoczesnych technologii, korzystania z najlepszych urządzeń badawczych. Jest to szczególnie ważne dla młodych naukowców, niejednokrotnie nawet studentów czy doktorantów w ich rozwoju naukowym. Dodać można również, że takie działania w efekcie doprowadzają do rozwoju polskiego przemysłu, różnorodnych instytutów, podnoszą poziom naukowy i dydaktyczny na naszych uczelniach.

Panie Marszałku! Panie i Panowie Posłowie! Panie Ministrze! Jak to w życiu bywa, nic nie jest za darmo. Nasze uczestnictwo w tym projekcie będzie nas kosztowało ponad 20 mln euro. Jestem jednak przekonany, że jest to kwota, która szybko się zwróci, a korzyści płynące z naszego uczestnictwa w Europejskim Ośrodku Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach będą o wiele większe.

Dodać w tym miejscu mogę, że – mam taką nadzieję – Ministerstwo Nauki i Ministerstwo Spraw Zagranicznych będą poszerzały też paletę naszego uczestnictwa w różnego rodzaju przedsięwzięciach, jak chociażby w Europejskiej Agencji Kosmicznej, bo tam są najnowocześniejsze technologie, tam rozwija się myśl budująca przemysł. A my cały czas jesteśmy tam takim członkiem na bardzo niskim poziomie, małym. Wydaje mi się, że różnego rodzaju przedsięwzięcia powinny być jak najbardziej wspierane i Polska jak najwięcej powinna w nich uczestniczyć po to, żeby – jak powiedział mój przedmówca – część z nich była ulokowana w Polsce i żebyśmy mogli z tego bezpośrednio korzystać.

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! W związku z tym, co przedstawiłem, w imieniu Klubu Poselskiego Lewica informuję, że jego członkowie będą głosować za uchwaleniem ustawy o ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach, sporządzonej w Hamburgu dnia 30 listopada 2009 r., druki nr 2818 i 2890. Dziękuję. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu posłowi.
Pan poseł Tadeusz Sławecki w imieniu klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego.
Bardzo proszę.

Poseł Tadeusz Sławecki:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panowie Ministrowie! Mam zaszczyt przedstawić stanowisko Klubu Poselskiego Polskiego Stronnictwa Ludowego wobec rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji dotyczącej budowy i funkcjonowania Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach.

Nie będę powtarzał argumentów przytaczanych przez moich przedmówców. Padają tutaj różne sformułowania. Na posiedzeniu połączonych komisji pytano, dlaczego Polska w ogóle inwestuje w coś, co jest poza jej terytorium. Myślę, iż dzisiaj bardzo dobrze się stało, że staramy się przynajmniej zaznaczyć swoją obecność, bo nasz wkład, który dzisiaj, jak myślę, zostanie pozytywnie zaopiniowany, jest wkładem minimalnym, pozwalającym tylko na proporcjonalny dostęp do tych technologii. Niestety, ta tendencja – to jest około 2% naszego wkładu – jest podobna, jeśli chodzi o wiele innych europejskich projektów, chociażby projekt Galileo, o którym mówiłem z tej mównicy. W tym zakresie Polska jest prawie na szarym końcu, niedługo będziemy musieli kupować usługi z tego systemu. Tak jest też chociażby w przypadku badań nad metrologią. O tym także mówiłem z mównicy i w tej sprawie odbyło się posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży i Komisji Gospodarki. W tej dziedzinie jesteśmy prawie na szarym końcu nie pod względem potencjału naukowego, bo rzecz w tym, że mamy dosyć duży potencjał naukowy, ale dlatego, że nasi naukowcy pracują pod innym szyldem, w innych instytucjach. Oni są Polakami, ale po prostu nie pracują w polskich jednostkach.

Przypomnę, że niedawno przyjęliśmy pakiet pięciu poważnych ustaw dotyczących finansowania nauki, funkcjonowania badań. To jest bardzo poważne otwarcie się, jeśli chodzi o legislację, na wyzwania, na nowe problemy. Dlatego oczywiście Klub Poselski Polskiego Stronnictwa Ludowego poprze ten projekt ustawy, aczkolwiek chciałbym zauważyć, że jeśli chcemy istnieć w Europie, jeśli chcemy utrzymać na pewnym poziomie nasz potencjał naukowy, to musimy znacznie więcej inwestować. Przykładem są wspomniane przez posła Wontora badania kosmosu. Kraje takie jak choćby Słowacja już weszły do Europejskiej Agencji Kosmicznej (*Dzwonek*), a my w dalszym ciągu nawet nie jesteśmy w stanie podnieść składki, wymaganej składki, z 1 mln euro do 6 mln. To zaś pozwoliłoby nam wejść do Europejskiej Agencji Kosmicznej, która ma najnowsze technologie. Oczywiście jest to mały kroczek, ale ten kroczek popieramy. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu posłowi.
Przechodzimy do pytań.
Jako pierwszy głos zabierze pan poseł Mirosław Pawlak.
Czas – 1 minuta.

Poseł Mirosław Pawlak:

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Państwo Ministrowie! W uzasadnieniu do konwencji mówi się o wymiernych korzyściach płynących z podejmowanych badań naukowych. Proszę zatem o wskazanie kilku przykładów na poparcie tezy, iż do linii optycznych będzie można podłączyć, cytuję, różne stacje doświadczalne. Sprawa druga. Proszę o wskazanie różnicy między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym. Sprawa trzecia. Koszty budowy Europejskiego Ośrodka XFEL, jak stanowi dokument techniczny nr 1, nie mogą przekroczyć sumy 1082 mln euro w cenach z roku 2005. Jaka zatem będzie kwota przeznaczona na ten cel w cenach z roku 2010? Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu posłowi.
Pan poseł Czesław Hoc, Prawo i Sprawiedliwość.
Bardzo proszę.

Poseł Czesław Hoc:

Panie Marszałku! Panowie Ministrowie! Wysoka Izbo! Rzeczywiście lasery na swobodnych elektronach to źródło promieniowania najnowszej generacji, można by rzec, XXI wieku. Potencjał wykorzystania jest olbrzymi i szeroki, a co najważniejsze, w mojej dziedzinie, w medycynie, ten potencjał jest wręcz przeogromny, oczywiście w zakresie nanotechnologii też są innowacyjne i unikatowe rozwiązania. Ale można też powiedzieć w tym momencie: cudze widzicie, chwalicie, a swojego nie widzicie. Rzeczywiście Niemcy budują potężny synchrotron PETRA III, Szwedzi praktycznie już go wybudowali. Teraz budujemy europejski synchrotron i mamy dać 22 mln euro na pokrycie kosztów budowy, oczywiście potem będziemy musieli współuczestniczyć w kosztach. Pytanie do panów ministrów jest następujące. W Krakowie ma powstać Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego. (*Dzwonek*) Ma ono powstać do 2012 r. Czy to jest realne? Również naukowcy z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz Instytutu Problemów Jądrowych w Świerku mają proponować budowę lasera na swobodnych elektronach POLFEL. To jest w Polsce i promujemy to. Dobrze,

Posel Czesław Hoc

że idziemy w świat, tym bardziej że musimy pamiętać również o kosztach ponoszonych w CERN-ie. Ponosimy bardzo wysokie koszty w CERN-ie, chociaż teraz tam 300 naszych wspaniałych naukowców pracuje nad bardzo zdumiewającym i nowoczesnym projektem...

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Czas, panie pośle.

Posel Czesław Hoc:

...Wielkim Zderzaczem Hadronów. Tam rocznie dajemy 1,1 mld franków szwajcarskich, teraz również tutaj będziemy ponosić olbrzymie koszty. Zatem czy to nie będzie się odbywać kosztem naszych polskich innowacyjnych rozwiązań, właśnie POLFEL-u czy też polskiego synchrotronu? Dziękuję.

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu posłowi.
Pan poseł Józef Rojek, Prawo i Sprawiedliwość.
Bardzo proszę.

Posel Józef Rojek:

Dziękuję.

Panie Marszałku! Panowie Ministrze! Szanowni Państwo! Myślę, że dobrze, że mimo tej biedy, kiedy u nas, w Polsce, nie możemy realizować tego typu inwestycji, przynajmniej trochę tych groszy tam wrzucimy, aby polscy naukowcy śmiało mogli korzystać z dóbr, które zapewnia nam tego typu inwestycja. A naszych polskich naukowców widać na świecie i widać, że mają ambicję i chcą tam być. Dlatego mnie, jako posłowi inżynierowi, ciśnie się na usta pytanie, być może jest to pytanie retoryczne, bo nie wiem, czy pan minister na nie odpowie: Co my, jako Polska, robimy, aby tego typu inwestycje były realizowane u nas, w Polsce? I ciśnie się następne pytanie: Kto lobbował, ażeby to akurat było w Niemczech? Czy tylko decydowały dobra finansowe, materialne? Bo słyszymy, że Niemcy mają tam (*Dzwonek*) 60% udziału. Dlatego, jeżeli to jest możliwe, prosiłbym o odpowiedź. Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu posłowi.

Lista posłów zapisanych do głosu została wyczerpana.

Bardzo proszę o zabranie głosu podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego pana Jerzego Szweda.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Jerzy Szwed:**

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Na wstępie chciałbym podziękować za poparcie zgłoszonego dzisiaj projektu. Teraz zaś ustosunkuję się do uwag. Zaczę od ogólnego pytania, które padało parokrotnie, dlaczego inwestujemy za granicą, a nie w Polsce. Otóż chciałbym powiedzieć, że w tej chwili kończymy w ministerstwie nauki tworzenie mapy drogowej rozwoju naszej nauki. Ona ma dwie części, które powinny być rozwijane równocześnie, po pierwsze, uczestnictwo naszych naukowców w największych przedsięwzięciach naukowych, naprawdę awangardowych, na świecie – laser na swobodnych elektronach w Hamburgu należy do takich kilku projektów – po drugie, rozwijanie infrastruktury u nas, w Polsce. I mam dobre wieści. Padło pytanie, czy budujemy coś u nas w porównywalnej skali. Otóż z przyjemnością chciałbym zakomunikować, że w najbliższy piątek w Krakowie zostanie podpisana umowa dotycząca finansowania i budowy pierwszego polskiego synchrotronu. Jest to urządzenie podobne do lasera, który budują Niemcy, w mniejszej skali, ale będzie to pierwsze urządzenie tego typu w krajach...

(*Posel Czesław Hoc: Zredukowaliście środki o połowę.*)

To prawda, zredukowaliśmy środki o połowę.

To będzie pierwsze tego typu urządzenie w nowych krajach członkowskich.

Jeśli chodzi o pytania szczegółowe... Może jeszcze dodam słowo o Europejskiej Agencji Kosmicznej, a mianowicie mamy tu opóźnienie, ale w porozumieniu z Ministerstwem Gospodarki podjęliśmy decyzję o pełnym członkostwie w Europejskiej Agencji Kosmicznej.

Pytania pana posła Pawlaka o nasz udział. Otóż taki laser na swobodnych elektronach, podobnie jak synchrotron, ma urządzenia badawcze ustawiane na końcu, tam, gdzie dochodzi promieniowanie, i tam istnieje możliwość dostawienia tego i przeprowadzenia czysto polskich eksperymentów. A zatem możemy przyjechać i nasz eksperyment przeprowadzić na stacjach końcowych, które mogą być naszą własnością, lub też we współpracy z innymi ośrodkami. Koszty w porównaniu z tymi, które są podane w umowie, powinny być rewaloryzowane wedle odpowiednich metod. Tyle mogę w tej chwili powiedzieć. One oczywiście w 2010 r. są większe.

Było jeszcze pytanie o polski laser na swobodnych elektronach. W tej chwili nie znaleźliśmy finansowania dla tego lasera, projekt jest na liście projektów rekomendowanych. O ile polski synchrotron znalazł już finansowanie, nieco ograniczone, o tyle laser w

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jerzy Szwed

tej chwili jeszcze tego finansowania nie ma. Niemniej jednak jest umieszczony na mapie drogowej.

I ostatnia uwaga: rola Niemiec i dlaczego to urządzenie jest akurat w Niemczech. Otóż w Hamburgu od wielu lat istnieje wielki ośrodek międzynarodowy i ten projekt, do którego wchodzimy, jest kolejnym realizowanym tam projektem. A zatem jest to ośrodek o wielkich tradycjach. Poprzez dołączenie części krajowej staramy się spowodować, że będziemy nie tylko jeździć za granicę i dołączać do najlepszych eksperymentów, ale również tu na miejscu budować infrastrukturę badawczą. Wydaje się, że te kroki poczyniliśmy. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu ministrowi.

Pan minister Jan Borkowski, sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Wprawdzie to jutro jest debata o polityce zagranicznej...

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Jan Borkowski:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Posłowie! Przede wszystkim chciałem się odnieść do pytania pana posła Mirosława Pawlaka. Wraz z ratyfikacją nasi pracownicy naukowcy będą mogli korzystać z pełni praw na zasadach współgospodarza. Będziemy współgospodarzem ośrodka decydującego także o kierunkach jego rozwoju. Dziś działamy na zasadzie gościa, ale wraz z ratyfikacją wniesiemy również nasz wkład do tego przedsięwzięcia. Ten wkład, w nawiązaniu do uwag pana posła Ćwierza, oczywiście nie jest tak wysoki jak np. wkład Republiki Federalnej Niemiec czy Federacji Rosyjskiej. Nasz wkład jest ponad 10-krotnie mniejszy niż wkład Rosji. Ale trzeba też powiedzieć, iż nie należy on do najmniejszych, że inne państwa, zamożne podobnie jak nasze czy bardziej zamożne od nas, mają wkład mniejszy. Zatem nie będziemy tutaj na końcu stawki, która będzie decydowała o kształcie tego przedsięwzięcia, tego ośrodka. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Krzysztof Putra:

Dziękuję bardzo panu ministrowi.

Zamykam dyskusję.*)

*) **Teksty wystąpień niewyłoszonych – w załączniku nr 1.**

Do trzeciego czytania projektu ustawy przystąpiemy w bloku głosowań.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 7. porządku dziennego: Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego (druk nr 2870).

Bardzo proszę o zabranie głosu podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości pana Jacka Czaję w celu przedstawienia uzasadnienia projektu ustawy.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jacek Czaja:

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Znajduję się w sytuacji szczególnej, ponieważ jako sędzia mam przyjemność przedstawić rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego wprowadzający protokół elektroniczny, tj. protokół sporządzany w formie elektronicznego zapisu dźwięku bądź obrazu i dźwięku w procedurze cywilnej. To jest pierwszy krok, który rząd przewidział w tej sprawie.

Kolejnym krokiem będzie wprowadzenie protokołu elektronicznego do postępowania karnego, tak aby już w sposób kompleksowy uregulować kwestię nowoczesnego sposobu rejestracji przebiegu rozpraw w sądownictwie powszechnym. Protokół elektroniczny ma stać się podstawową formą protokołu w postępowaniu cywilnym, zaś tradycyjny protokół spisany sporządzany będzie jedynie w sytuacjach, w których ze względów technicznych sporządzenie protokołu elektronicznego nie będzie możliwe. W projekcie przewidziano możliwość sporządzenia transkrypcji części protokołu elektronicznego w formie pisemnej, jeżeli będzie to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego orzekania w sprawach. Zarządzenie w tym zakresie będzie wydawał prezes sądu na wniosek przewodniczącego składu sędziowskiego. To jest zasada, która będzie obowiązywała także w postępowaniu karnym po to, aby zabezpieczyć możliwość sporządzania protokołu pisemnego tam, gdzie to będzie niezbędne z uwagi na szczególny charakter sprawy rozpoznawanej przed sądem powszechnym. W projekcie uregulowano także zasady dostępu stron postępowania do protokołu elektronicznego. Przewiduje się, że w przypadku sporządzenia protokołu elektronicznego strony będą uprawnione do otrzymania kopii zapisu dźwiękowego bez możliwości otrzymania kopii zapisu wideo z uwagi na wymogi ochrony prawa do wizerunku uczestników postępowania. To ograniczenie jest istotne właśnie z uwagi na to, że prowadzenie protokołu elektronicznego ma także łączyć się z wyższym standardem zabezpieczenia udziału osób w postępowaniu cywilnym. Mówiąc o wyższym standardzie, mam na myśli to, aby dobra osobiste uczestników postępowania nie były narażone na ich udostępnianie w inny sposób niż przewidziany prawem.